

Gyűjtőköri Szabályzat

Gyűjtőköri Szabályzat

I. A GYŰJTEMÉNY

1. A könyvtár gyűjteménye

- tartalmilag lefedi az emberi kultúra nemzeti és egyetemes területeit
- formailag valamennyi - a modern könyvtári szolgáltatásra alkalmas - dokumentumtípust tartalmazza
- az integrált könyvtári katalógusban sokoldalúan feltárt

2. A könyvtár adatbázisai

Könyvtári katalógus:

<http://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbtldb/CorvinaWeb> (Lelőhely: Nézsza)

Digitális tudástárak:

<https://www.nezsa.hu/kozsegi-konyvtar/323-adatbazisok>

Valamennyi felsorolt katalógus felhasználóbarát módon elérhető könyvtárunk honlapjáról: www.nezsa.hu

II. A GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT CÉLJA, FELADATA

Jelen dokumentum célja, hogy rögzítse a Községi Könyvtár gyűjteményalakítási alapelveit és arányait a jogszabályok, és az intézményi figyelembevételével.

További cél, hogy hozzájáruljon a Községi Könyvtár minőségi működéséhez, egységesítse a Községi Könyvtár gyűjteményszervező munkáját, és hozzájáruljon a rendelkezésre álló beszerzési keret optimális felhasználásához.

III. GYŰJTŐKÖRI / ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁSI SZEMPONTOK

1. Általános elvek és elvárások

A gyarapítás során figyelembe vesszük az országos könyvtári rendszerben betöltött szerepünket. Gyűjteményünket ennek és a használói igényeknek megfelelően alakítjuk.

A Gyűjtőköri szabályzat elvi alapjait a könyvtár tevékenységére és feladatkörére vonatkozó, alapidokumentumokban (Alapító okirat, Szervezeti és Működési Szabályzat) megfogalmazott alapvetések és törvényességi keretek biztosítják.

A gyűjtőkör meghatározása során figyelembe vesszük a társadalmi környezetet és annak összetételét.

A gyűjtőköri szabályzat kidolgozása során a könyvtár figyelembe veszi a nyilvános könyvtári ellátásról szóló 1997. évi CXL. törvény vonatkozó rendelkezéseit, a meghatározó nemzetközi ajánlásokat, az IFLA közkönyvtári szolgálatról szóló irányelveit és a mindenkorli támogatási, költségvetési előírásait.

Természetesen egyetlen könyvtár sem tudja teljességgel gyűjteni a megjelenő dokumentumokat még a főgyűjtőkörbe tartozó dokumentumok esetében sem. Mindig fogalmazódnak meg olyan témák, és olvasói kérések, amelyeket saját gyűjteményünkől nem tudunk 100 %-osan kielégíteni. Ilyenkor élünk az ODR kínálta lehetőségekkel.

2. Alapfogalmak és értelmezésük

2.1. Gyűjtőkör

Az a tartalmi és formai meghatározás, amely alapján döntünk egy dokumentum beszerzéséről, a szükséges példányszámáról, a könyvtáron belüli elhelyezéséről illetve apasztásáról.

A gyűjtőkört leginkább a könyvtár feladata, célja és társadalmi környezete határozza meg. Figyelembe kell vennünk, hogy ezek a tényezők folyamatosan változnak, ezáltal hatással vannak a könyvtár gyűjteményére is.

2.1.1. Főgyűjtőkör

A könyvtár által vállalt feladatok ellátásához elengedhetetlenül szükséges dokumentumok gyűjtési szempontjait jelenti. Az ide tartozó dokumentumokat a könyvtár szükségszerű teljességgel gyűjti. (A teljesség az ismeretek, a tudományág szintjén értelmezhető, a dokumentumok szintjén nem létezik.)

Általános művek

- általános lexikonok, enciklopédiák
- a könyvtárüggyel kapcsolatos kiadványok
- intézmények, testületek, cégek, szervezetek adatai, kiemelten Nézsá vonatkozásban
- Nógrád megye sajtója, évkönyvek, eseménynaptárak, programok, rendezvények kiemelten Nézsára vonatkozóan

Filozófia, pszichológia

- filozófiai, pszichológiai, logikai, etikai, esztétikai alapismeretek

Vallás

- általában a vallás, az egyház
- világvallások
- Nézsá vallási és egyházi élete, személyiségei, története

Társadalomtudomány

- kommunikáció
- társadalomismeret
- turizmus, idegenforgalom, protokoll

Matematika, természettudományok

- matematikai, fizikai, kémiai, biológiai alapismeretek
- környezetvédelem

Alkalmazott tudományok

- vezetés, szervezés és módszereik
- marketing
- médiaismeret

- szociális kérdések
- informatika, számítástechnika

Művészet, szórakozás, sport

- építészet, szobrászat és rokon művészetek, rajz, iparművészet, fotó és rokonművészetek alapismeretei
- zene, színház, film elmélete és története
- a komolyzene, népzene, könnyűzene alapművei
- kiemelten Nézsza művészete és sportélete
- magyar néptánc

Nyelv és irodalom

- nyelvtudomány általában, kiemelt terület a magyar nyelv
- angol, német nyelv, tanulási szinteknek megfelelően
- a magyar irodalom tudományos, történeti, kritikai és esztétikai vonatkozású művei, életrajzok, elemzések
- klasszikus magyar és világirodalmi gyermek és ifjúsági irodalom
- magyar és világirodalmi alkotások kiemelten a Nógrád megyéhez kötődő szerzők szépirodalmi művei

Földrajz, életrajz, történelem

- a szakterületek alapismereteit összefoglaló kiadványok
- a világ földrajza, történelme, kiemelten Európa
- szűkebb és tágabb környezetünk, a lakóhely gazdasági, művelődési és történeti viszonyainak megismerését szolgáló dokumentumok
- Magyarország földrajza és történelme összefoglaló szinten
- a földrajz és történelem segédtudományainak alapművei

2.1.2. Mellékgyűjtőkör

A főgyűjtőkörhöz kapcsolódó, annak információit a határterületekkel kiegészítő dokumentumokat öleli fel. A mellékgyűjtőkörbe tartozó dokumentumokat erős válogatással gyűjtjük.

Általános művek

- sajtótörténet
- évkönyvek, eseménynaptárak, programok, rendezvények Nézsára vonatkozóan

Filozófia, pszichológia

- okkult jelenségek
- „népszerű” lélektan

Vallás

- egyházi szervezetek adatai

Társadalomtudomány

- óvodás, kisiskolás korosztály foglalkozásaihoz kapcsolódó módszertani jellegű dokumentumok
- kommunikáció, szociológia, tanulási segédletek
- kül- és belpolitikai alpművek
- jogszabályok magyarázatai
- mértékek, mértékegységrendszerek
- néprajz
- divat, magánéleti szokások, társasági szokások, illetan

Matematika és természetismeret

- természetvédelem, növény és állatvilág védelme
- matematika, fizika, kémia, biológia részterületei
- „népszerű” csillagászat
- földtudomány,
- növénytan, állattan, őslénytan

Alkalmazott tudományok

- egészséges életmód, káros szenvedélyek, mentálhigiéna, közösségügy, természetgyógyászat, betegségek leírásai, útmutatói
- élettannal, gyógyászattal kapcsolatos adattárak
- növénytermesztés, állattenyésztés
- háztartási ismeretek
- gyermekgondozás

Művészet, szórakozás, sport

- művészeti ágak, művészeti stílusok, technikák, művészeti albumok
- tánc
- társas szórakozások
- sport, sportágak

Nyelv- és irodalomtudomány

- nyelv- és irodalomtudomány az egyes nyelvterületekre vonatkozóan
- kortárs világirodalmi alkotások
- lektúrák

Földrajz, életrajz, történelem

- Magyarország területeinek leírása
- más országok leírása
- Európán kívüli földrészek és országok földrajza, történelme
- életrajzi művek

3. Gyűjteményünk dokumentumtípusok és információhordozók szerint

- könyv - elsősorban magyar nyelvű szak- és szépirodalom
- CD - hangzó dokumentum

- DVD - képi dokumentum
- elektronikus dokumentum - CD-ROM. multimédia, interneten elérhető, letölthető információforrások, e-könyvek, e-dokumentumok
- adatbázisok - interneten elérhető adattartalmak, adattárak
- helyi vonatkozású aprónyomtatványok - prospektusok, szórólapok, plakátok, reklámanyagok, névjegykártyák, műsorfüzetek, stb.
- kézirat - tanulmányok, szakdolgozatok, helyismereti anyagok stb.
- lapkivágatok - helyismereti tartalommal
- képdokumentum - nyomdai úton készült képek, postai levelező lapok, metszetek, grafikák, fotók, diafilmek, diakockák, stb. – elsősorban helyismereti tartalommal

4. Gyűjteményünk tartalmi megjelenés szerint

- monográfiák, összefoglalások, kézikönyvek
- ismeretterjesztő művek
- lexikonok, enciklopédiák - valamennyi szakterülethez kapcsolódva
- adattárak - főbb szakterületek és helyismereti
- tanulmánykötetek - valamennyi szakterülethez kapcsolódva
- szótárak - egy- és többnyelvű

5. Az állománygyarapítás forrásai

Vásárlás

Az állami támogatás, a fenntartói költségvetési összeg, valamint egyéb pályázati, támogatási források függvényében.

Ajándék

A könyvtár elfogad ajándékként felajánlott dokumentumokat, tiszteletpéldányokat, de csak a gyűjtőkörébe tartozó és szükséges mennyiségű példányt veszi állományba. Az adományozók tájékoztatást kapnak arról, hogy nem minden felajánlott dokumentum kerül be az állományba. A gyűjteménybe nem kerülő dokumentumokat továbbajánljuk más szervezetek, intézmények, magánszemélyek részére.

Kötelezpéldány

A 60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdése alapján könyvtárunk a helyi előállítású illetve vonatkozású sajtótermékekből kötelezpéldányt kap. Ezeket a teljesség igényével gyűjtjük és a rendeletben előírtak szerint feltárjuk.

Egyéb

Más könyvtárak által felajánlott, fölöspéldányokból történő beszerzések; saját előállítás fénymásolással, hang- és videofelvétellel, digitális fényképezéssel, digitalizálási, illetve archiválási céllal az internetről letöltött és megőrzött dokumentum-beszerzés. További, máshova nem sorolható gyarapodási mód.

6. A gyűjteményalakítás menete

A nézsai Könyvtár gyűjteménye a könyvtári tevékenységek és szolgáltatások alapja. Ennek megfelelően állománygyarapítási munkánk során kiemelt figyelmet kell fordítani erre a területre. A költséghatékony és tudatos állománygyarapítást nagy odafigyeléssel végezzük.

7. Állományapasztás szempontjai

Az állományból történő kivonást a vonatkozó jogszabály szerint kell végezni. Ennek alapján törölhető az állományból:

- a tartalmilag elavult
- a fölösleges példányszámban meglévő
- a megrongálódott
- az olvasók által elveszett és megtérített
- az olvasók által kikölcsönzött, de többszöri felszólítás ellenére sem visszahozott dokumentum

Az állományalakítás szerves része a tervszerű állományapasztás. Nem gyűjthetünk vég nélkül!

Tervszerű állományapasztás útján kivonjuk az állományból a tartalmilag elavult dokumentumokat, a fölösleges példányokat és a megrongálódott, elhasználódott dokumentumokat. A leválogatást évente egy alkalommal, illetve az előírt állományellenőrzést megelőzően végezzük.

Nem tartoznak a tervszerű állományapasztás körébe a helyismereti, a régi 1952 előtti, a reprint, az első kiadású, a dedikált és a muzeális értékű dokumentumok.

Tartalmi avulás és fölösleges példányszám miatt nem törölhető a Helyismereti gyűjteménybe tartozó dokumentum. Egyáltalán nem törölhető muzeális gyűjteménybe tartozó dokumentum.

Nézsai, 2019. február 14.